

ارزیابی مقایسه‌ای و بررسی میزان کارایی نظام تعیین و دریافت عوارض مالکیت خودرو در شهر تهران

امیر روحی، مدیر مطالعات و برنامه‌ریزی حمل و نقل و ترافیک مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران¹

رضا بزرگمهرنیا، کارشناس ارشد مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران²

کامران رحیمی، کارشناس ارشد برنامه‌ریزی حمل و نقل پژوهشکده حمل و نقل طراحان پارسه³

هومن آل‌نوری، کارشناس ارشد راه و ترابری پژوهشکده حمل و نقل طراحان پارسه⁴

¹ AmirRouhi@Gmail.com

² reza.bozorgmehr@Gmail.com

³ Kam_Rahimi@Yahoo.com

⁴ H.Alenoori@Gmail.com

چکیده

دریافت عوارض و مالیات بابت خدمات گوناگونی که در هر شهر ارائه می‌گردد از مهمترین منابع درآمدی مدیریت شهری تلقی می‌گردد. این امر به خصوص در کلان شهرها به دلیل نیاز به منابع درآمدی پایدار اهمیتی فراوان پیدا می‌کند. خودروهای سواری به عنوان جزء جدایی ناپذیر سیستم حمل و نقل درون شهری علاوه بر آنکه باعث تسهیل تردد در شهرها می‌گردند، تبعات و مشکلات زیست محیطی و اجتماعی گوناگونی را باعث می‌شوند که این امر به خصوص در شهرهای بزرگ در مسائلی مانند آلودگی هوا، تراکم ترافیک، آسیب به زیرساختهای حمل و نقلی و تصادفات رانندگی نمود پیدا کرده است. از این رو دریافت عوارض مالکیت خودروهای شخصی به عنوان منبع درآمدی دائمی و مشروع برای دولتهای محلی به حساب می‌آید. شهر تهران نیز به عنوان بزرگترین شهر کشور از سالها پیش با مشکلات و مسائل ذکر شده ناشی از عبور و مرور پرتعداد خودروهای شخصی دست به گریبان بوده از این رو دریافت عوارض مالکیت از خودروهای شخصی از 36 سال پیش بنابر دستورالعمل وزارت کشور آغاز گردید. با این حال این فرایند در طول مدت اجرای خود با مسائل گوناگونی دست به گریبان بوده و همواره مورد بازنگری قرار گرفته است. این تحقیق بر آن است تا ضمن بررسی فرایندهای تعیین نرخ عوارض مالکیت خودرو در کشور ما مهمترین مشکلات و کمبودهای موجود در این روند را شناسایی و بررسی نموده و در پایان برای اجرایی شدن هر چه بهتر و متناسب-تر قانون محاسبه و دریافت عوارض سالیانه خودرو پیشنهادهایی را ارائه خواهد نمود.

کلمات کلیدی: نظام - عوارض - مالکیت - خودروهای شخصی

